

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

végzése

Az ügy száma: Gfv.VI.30.031/2022/4.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke

Dr. Csőke Andrea előadó bíró

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin bíró

Az adós: adós „felszámolás alatt” (cím1)

Az adós felszámolója: felszámoló (cím2)

A kifogást előterjesztő hitelező: Szikora Ügyvédi Iroda (cím3)

A kifogást előterjesztő hitelező képviselője: Dr. Szikora Gábor (cím4.)

Az **Az eljárás tárgya:** kifogás felszámolási eljárásban

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a kifogást előterjesztő hitelező

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Ítéltábla 12.Fpkhf.43.828/2021/2.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 18.Fpkh.464/2020/18.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős végzést hatályában fenntartja.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

A felszámolási eljárás lefolytatása iránti kérelmet 2017. március 4-én nyújtották be, a felszámolás 2018. április 13-án indult meg, felszámolóként a M. Kft. került kirendelésre.

A felszámoló 2020. november 20-án a csődeljárásról és a felszámolási eljárásról szóló 1991. évi XLIX. törvény (Cstv.) 63/B. §-a alapján az iratanyag hiánya miatt kérelmezte az adós egyszerűsített felszámolásának az elrendelését. A kérelem beadásáról a 2020. november 9-én kelt levelében értesítette a hitelezőket, s kérte az adós bárhol fellelhető vagyonára vonatkozó, illetve az eljárás rendes szabályok szerinti lebonyolításához szükséges információk közlését. A bíróság a felszámoló hiánypótlásait követően a benyújtott zárójelentést, vagyonfelosztási javaslatot a 2021. március 4-én kelt végzésével megküldte a hitelezőknek és az adóhatóságnak.

A felszámoló a zárójelentésében egyebek mellett előadta, az adós vezetője felvette a kapcsolatot a felszámolóval, azonban ígérete ellenére a tevékenységet lezáró mérleget, az azt alátámasztó dokumentációt, könyvelési, munkaügyi iratokat nem bocsátotta a felszámoló rendelkezésére. A felszámoló csődbűncselekmény, tartozás fedezetének elvonása elkövetésének gyanúja miatt feljelentéssel élt, a nyomozás folyamatban van.

A felszámoló 21.000 forint nyitó pénzeszközt vett át, az adós ingatlanból, gépjárművekből, követelésekből álló vagyonáról szerzett tudomást, melyeket értékesített, illetve behajtott. A felszámoló a 2.815.511 forint pénzeszközből a biztosított hitelezőket fizette ki, illetve felszámolási költséget rendezett. A felszámolás végén az adós felosztható vagyona 1.780.251 forint pénzeszköz. A felszámoló a díját összesen 434.207 forintban kérte megállapítani. A felszámolási költségek kiegyenlítése után fennmaradó 1.752.653 forint pénzeszközből a hitelezők b) kategóriás követeléseit 100%-ban, a d) pontos követeléseit 17,4277%-ban indítványozta kielégíteni.

Kifogás, a felszámoló ellenkérelme

A hitelező 2020. december 30-án kifogást és a felszámoló felmentése iránti kérelmet terjesztett elő.

Előadta, a felszámoló 2020. november 9-én kelt levelét 2020. november 12-én vette kézhez. Közölte, a 2020. november 27-én kelt válaszlevelében felhívta a felszámoló figyelmét arra, hogy az adós 2016. évi közzétett beszámolójában feltüntetett 69.513.000 forint nyilvántartási értékű tárgyi eszközök, 501.619.000 forint követelések, 33.543.000 forint pénzeszközök biztosították volna a hitelezői követelések kielégítését. Felszólította a felszámolót, küldje meg a részére a 2019., 2020. években elkészítendő közbenső mérlegeket, szöveges jelentéseket annak érdekében, hogy tájékoztatást kapjon az adós pénzügyi helyzetéről, a felszámolás eseményeiről. Utalva a Cstv. 54. §-a rendelkezéseire, választ kért arra, az adós vezetői mennyiben tettek eleget a Cstv. 31. §-ában előírt kötelezettségeknek, ezen feladatok teljesítésének kikényszerítése érdekében a felszámoló milyen intézkedéseket foganatosított, a Cstv. 40. §-ába ütköző ügyletek a felszámoló tudomására jutottak-e. Rámutatott, a felszámoló a Cstv. 33/A. § (6) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, megítélése szerint a Cstv. 33/A. §-ában szabályozott peres eljárást indokolt a felszámolónak megindítania az egyszerűsített felszámolási kérelem benyújtása helyett.

A hitelező, hivatkozva a Cstv. 50. § (2) bekezdésére és a 225/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet (Korm.r.) 7. § (1) bekezdésére, a felszámoló mulasztása miatt benyújtott kifogásában kérelmezte a felszámoló kötelezését a közbenső mérleg összeállítására, mivel a kifogásolási eljárás során csatolt tevékenységet lezáró mérleg adatai alapján a felszámoló előtt ismertek voltak a nyitó adatok. Továbbá a Cstv. 27/A. § (7) bekezdése alapján a közbenső mérleg készítési kötelezettség kétszeri megszegése miatt a felszámoló felmentését is kérte, utalva a BH2012. 248. számú eseti döntésre. A Cstv. 33/A. § (6) bekezdése és 40. § (5) bekezdése megsértése miatt is indokoltnak tartotta a felszámoló felmentését, miután a felszámoló a Cstv. 40. § (1), (2) bekezdései szerinti perek megindításának elmulasztásán túl, a perindításra meghatározott határidő eltelte okán a hitelezőket véglegesen megfosztotta a 2017. évben az adós tulajdonában álló lakásingatlan tárgyában megkötött adásvételi szerződés esetében a perindítás lehetőségétől. Kiemelte, a Cstv. 40. § (5) bekezdése alapján a felszámoló a tudomására jutott megtámadható ügyletről haladéktalanul köteles a hitelezőt tájékoztatni, a Cstv. a perindításra 1 éves jogvesztő határidőt állapít meg. Idézve a Fővárosi Ítéltábla 15.Gf.40.121/2006/3. számú határozatát, hangsúlyozta, a felszámoló tájékoztatási kötelezettsége szempontjából a jogügylet tényének, nem pedig a felszámoló általi jogi

minősítésének van jelentősége, ugyanis a hitelező a felszámolói minősítéshez nincs kötve, azt saját belátása szerint értékelheti, s dönthet a keresetindításról vagy annak mellőzéséről.

A felszámoló jogszabálysértő intézkedés, mulasztás hiányában a hitelező kifogása és felmentés iránti kérelme elutasítását kérte.

Előadta, a bíróság számára jelentést tett a felszámolás állásáról, mivel a nyilvántartások, a könyvvezetés hiánya miatt közbenső mérleget nem tudott összeállítani. Közölte, az adós vezetője bizonylatokkal, pénzügyi iratokkal alá nem támasztott tevékenységet lezáró mérleget, 8 munkavállaló munkaviszonya megszüntetésének dokumentumait, 8 db gépjárműre vonatkozó nyilatkozatot, a hitelezőkkel kötendő egyezségi tervezetet adott át a felszámolónak. Nem bocsátották a felszámoló rendelkezésére az adós könyvelési iratait, az éves beszámolókat, a főkönyvi kivonatokat, a bank, a pénztár, a vevők, a szállítók kimutatásait, az adós szerződéseit, leltárait, nyilvántartásait. A 2018. április 12-i fordulónappal összeállított tevékenységet lezáró mérleg és a közzétett, 2016. december 31-i fordulónappal elkészített beszámoló fordulónapjai közötti időszak gazdasági eseményei nem voltak megállapíthatóak. A tevékenységet lezáró mérlegben kimutatott 21.000 forint pénzeszköz átadásán túl a 3.400.000 forint nyilvántartási értékű tárgyi eszközök beazonosíthatatlanok voltak. Az átadott tevékenységet lezáró mérleg valódisága nem volt bizonyított, az eszközök, a források változása iratanyag hiányában nem volt nyomon követhető, az adatok folytonosságáról, valódiságáról meggyőződni nem lehetett, ezért a felszámoló a tevékenységet lezáró mérleget nem fogadta el. Az adós vezetői a Cstv. 31. § (1) bekezdés a) pontjában előírt kötelezettségüknek pusztán a tevékenységet lezáró mérleg átadásával nem tettek eleget, miután a beszámoló készítése nem merül ki a beszámoló nyomtatvány kitöltésében, a tevékenységet lezáró mérleg tartalmi és formai követelményeit jogszabály határozza meg, valódiságát bizonylatok igazolják.

Iratokkal igazolta, hogy az adós iratanyagának átadása, vagyonának felderítése érdekében 2018. április 25-i keltezéssel az adós székhelyére, illetve az ügyvezetők lakcímére felszólítást küldött, 2018. május 16-án, 2018. június 25-én az adós vezetőjével, meghatalmazottjával egyeztetést tartott, s ismételten felhívta a kötelezetteket a felszámolás lefolytatásához szükséges iratok átadására, 2019. február 5-én pedig a felszólítást megismételte. Közölte, Budapest Főváros IX. Kerület Önkormányzata Polgármesteri Hivatala hitelező igénybejelentéséből szerzett tudomást arról, hogy az adós tulajdonában lévő lakás 2017. évben értékesítésre került. Az ingatlanügyi hatóságtól beszerezte a 2017. március 10-én kelt adásvételi szerződést, 2019. február 5-én az adós vezetőjét felszólította, a 80.000.000 forint vételárral számoljon el. Az adós meghatalmazottja csak állította, de nem igazolta, hogy a vételár az ingatlan tehermentesítésére, a szállítói tartozások kiegyenlítésére, a cég működési költségeire lett felhasználva, ezért a felszámoló 2019. március 8-án az ügyvezetővel szemben feljelentést tett annak érdekében, hogy a vételárral történő elszámoltatás megtörténjen. A nyomozás 60300-514/2019. szám alatt folyamatban van.

Rögzítette, a Cstv. 33/A. § (6) bekezdésében előírt tájékoztatási kötelezettségének a 2020. november 9-én kelt levelével eleget tett, melyben értesítette a hitelezőt a könyvvezetés, a nyilvántartások hiányáról. A 2020. december 4-én kelt levelében tájékoztatást adott a felszámolási eljárásról, a Cstv. 31. §-ában meghatározott vezetői feladatok teljesítésének elmulasztásáról. Kijelentette, a felszámoló által ismertetett körülmények birtokában a hitelezőnek módjában állt a Cstv. 33/A. § szerinti per megindítása,

a felszámoló peres eljárásra nem kötelezhető. A hitelező a perindítási szándékát nem jelezte, így a felszámolási eljárás befejezésének nincs akadálya.

Előadta, a szerzett, 2017. március 10-én kelt ingatlan-adásvételi szerződés és a tulajdonjog bejegyzési engedély birtokában úgy ítélte meg, hogy az adásvételi szerződés a Cstv. 40. § (1) bekezdés a) pontja alapján sikeresen nem támadható meg. A 80.000.000 forint kikötött vételár, a közel 700.000 forint/m² ár a IX. kerületi ingatlanok 2017. évi négyzetméter árainak megfelelt, a reális árra figyelemmel vagyonsökkenés nem történt. Nem bizonyítható a hitelezők kijátszására irányuló adósi szándék, illetve az, hogy a vevőnek a vagyonsökkenésről, a hitelezők kijátszásának szándékáról tudnia kellett, figyelemmel arra, hogy a vevő természetes személy, az adós tagjaival, vezetőivel rokon kapcsolatban nem áll, gazdasági kapcsolata nincs. A Cstv. 40. § (1) bekezdés b), c), d) pontjaiban megállapított – ingyenes elidegenítés, a hitelező előnyben részesítése, biztosítéki célú vagyonátruházás – feltételek sem állnak fenn. A Cstv. 54. § (1) bekezdése alapján a felszámoló peres eljárás kezdeményezésére nem volt köteles, a Cstv. 40. § szerinti jogügylet nem jutott a tudomására, tehát tájékoztatási kötelezettsége sem keletkezett.

A Belügyminisztérium 2021. május 25-én lekért járműnyilvántartási adataival igazolta, hogy a felszámolás kezdő időpontjában 10 db gépjármű állt az adós tulajdonában, 4 db gépkocsi esetében a felszámolást megelőzően az adós tulajdonjoga megszűnt.

Az első és a másodfokú bíróság határozata

[1] Az elsőfokú bíróság a hitelező kifogását és a felszámoló felmentése iránti kérelmét elutasította.

[2] Álláspontja szerint a felszámoló nem sértett jogszabályt akkor, amikor a tevékenységet lezáró mérleg alapját képező bizonylatok, nyilvántartások, leltárak hiányában nem készítette el a tevékenységet lezáró mérleg záró adataival azonos adatokat tartalmazó nyitó mérleget, majd a nyitó mérleg adatainak változását bemutató közbenső mérleget. Amennyiben a felszámoló az igazolatlan adattartalmú, a jogszabályi követelményeket ki nem elégítő tevékenységet lezáró mérleg alapján közbenső mérleget készített volna – különös figyelemmel a beazonosíthatatlan tárgyi eszközökre –, mintegy legalizálta volna a tevékenységet lezáró mérleg előző évi (2017. december 31.), tárgyévi (2018. április 12.) adatait, holott a 2017. december 31-i fordulónappal elkészített beszámoló nem áll rendelkezésre, az letétbe helyezésre, közzétételre nem került. A 2016. december 31-i fordulónappal összeállított mérlegben kimutatott 604.674.000 forint, valamint a 2018. április 12-i fordulónappal összeállított tevékenységet lezáró mérlegben feltüntetett 3.421.000 forint eszközök főösszege közötti tetemes különbségre, vagyonvesztésre az át nem adott iratanyagban magyarázatot nem kapott. Miután az évenkénti közbenső mérleg összeállíthatatlansága a felszámolónak nem róható fel, az irányadó rendelkezéseknek megfelelő közbenső mérleg elkészítése lehetetlen, a felszámoló terhére jogszabálysértő mulasztás nem volt megállapítható. Ezért az elsőfokú bíróság a kifogást elutasította.

[3] A felszámoló felmentése körében az elsőfokú bíróság rögzítette, a hitelező a közbenső mérleg elkészítésének elmulasztásán túl a felmentést azért is kérte, mivel

álláspontja szerint a felszámoló megszegte a többször módosított Cstv. 33/A. § (6) bekezdésében, 40. § (5) bekezdésében, 54. § (1) bekezdésében meghatározott kötelezettségek teljesítését.

[4] A törvényszék a közbenső mérlegek elkészítésének elmaradása tekintetében jogszabálysértést a kifogás elutasításának indokai alapján a felszámoló terhére nem állapított meg. A Cstv. 33/A. § (1)-(5) bekezdéseiben taglalt körülményekről pedig a felszámoló a 2020. november 9-én és 2020. december 4-én kelt leveleiben, tehát a felszámolási eljárás alatt tájékoztatta a hitelezőt. A Cstv. e tájékoztatás megtételére határidőt nem állapít meg, mulasztás ezért a felszámoló terhére nem róható.

[5] Az elsőfokú bíróság kifejtette azt is, a felszámoló a beszerzett adatok alapján úgy ítélte meg, hogy a hitelező által hivatkozott adásvételi szerződés sikeresen nem támadható meg, ennek okán a hitelezőket nem kell tájékoztatnia. A felszámoló a többször módosított Cstv. 40. § (5) bekezdését téves jogértelmezés miatt szegte meg, mivel a tájékoztatási, illetve a beszerzett adásvételi szerződés és tulajdonjog bejegyzési engedély hitelezők részére való megküldése iránti kötelezettségének akkor is köteles lett volna eleget tenni, ha az ügyletet nem minősítette megtámadhatónak, ugyanis a hitelezők jogosultak dönteni a perindításról vagy annak mellőzéséről. A felszámoló téves jogszabályértelmezésére visszavezethető szabályszegés azonban nem minősül sem súlyos, sem ismétlődő jogsértésnek. A Cstv. 40. § (5) bekezdése ugyanis nem egyértelműen írja elő azt, hogy nem a felszámoló jogi álláspontjától függ a kötelezettség teljesítése. Súlyos, illetve ismétlődő jogsértés hiányában az elsőfokú bíróság a felszámoló felmentése iránti kérelmet a Cstv. 27/A. § (7) bekezdése alapján elutasította.

[6] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta.

[7] Határozata indokolásában leszögezte, a törvényszék helytállóan állapította meg a kifogás és a felszámoló felmentése iránti kérelem elbírálásához szükséges tényeket, az ítéltábla egyetértett a törvényszék döntésével és annak indokolásával is.

[8] A közbenső mérleg hiányát sérelmező kifogás körében az ítéltábla álláspontja szerint annak volt ügydöntő jelentősége – ahogyan azt a törvényszék is hangsúlyozta –, hogy a felszámolónak átadott tevékenységet lezáró mérleg adatai a szükséges számviteli bizonylatok, nyilvántartások, leltárak hiányában nem voltak alátámasztva, és nem állt rendelkezésre a 2017. évi beszámoló sem, amelynek a tevékenységet lezáró mérleg kiinduló adatait kellett volna tartalmaznia. Ilyen körülmények között helytállóan érvelt a felszámoló azzal, és helytállóan helyezkedett a törvényszék is arra az álláspontra, hogy nem sértett jogszabályt a felszámoló, amikor a mérlegadatok megfelelő alátámasztásának hiányában nem fogadta el tevékenysége alapjaként, kiinduló mérlegadatként az igazolatlan adattartalmú tevékenységet lezáró mérleget.

[9] Rámutatott az ítéltábla, a hitelező által az elsőfokú eljárás folyamán hivatkozott BH2012. 248. számon közzétett eseti döntés tényállása nem állítható párhuzamba a jelen ügy tényállásával. Abban az ügyben ugyanis olyan tényállás mellett hangsúlyozta a Kúria a közbenső mérleg évenkénti elkészítésének kötelezettségét, melyben a felszámoló által elkészített első közbenső mérleget a bíróság jóváhagyta, két héttel az első közbenső mérleg

fordulónapja után a felszámoló 250.000.000 forintért értékesítette az adós vagyont, majd ezt követően öt éven keresztül nem készített újabb közbenső mérleget.

[10] Ugyancsak lényegesen eltér a jelen ügy tényállásától a hitelező által a fellebbezésében hivatkozott BH2016. 18. számon közzétett eseti döntés tényállása, mely ügyben a felszámoló azt követően sem készítette el a közbenső mérleget, hogy az ítéltábla jogerős végzésében egy másik hitelező kifogása alapján indult eljárásban kötelezte a felszámolót a közbenső mérleg 30 napon belüli előterjesztésére. A Kúria abban az ügyben kifejtette, a felszámoló megalapozatlanul hivatkozott a Korm.r. 7. § (1) bekezdésében foglaltakra. Ha ugyanis az volt az álláspontja, hogy nem kell közbenső mérleget készítenie, akkor a közbenső mérleg előterjesztésére kötelező végzéssel szemben felülvizsgálati eljárást kezdeményezhetett volna. Ennek hiányában a jogerős végzésben foglaltaknak köteles volt eleget tenni, nem bírálhatja felül a jogerős bírósági határozatban foglaltakat.

[11] Kiemelte az ítéltábla, hogy a jelen ügyben nem volt már elkészített és jóváhagyott első közbenső mérleg, és nem volt a felszámolót kötelező jogerős határozat sem, így a hivatkozott ügyekben elfoglalt jogi álláspontok iránymutatónak nem tekintendők. A jelen ügy tényállásában az volt a meghatározó, hogy az előző évi beszámoló és a számviteli dokumentáció hiányában fel sem merült a tevékenységet lezáró mérleg szabályszerűsége, így arra közbenső mérleget sem lehetett építeni.

[12] Egyetértett az ítéltábla a törvényszéknek a felszámoló felmentése körében elfoglalt további jogi álláspontjával is. Helytállóan hivatkozott a törvényszék arra, hogy a felszámoló a Cstv. 33/A. § (6) bekezdése szerinti kötelezettségét sem szegte meg (nem is szeghette meg), mivel a 33/A. § (1) bekezdése szerinti körülményekről történő tájékoztatás megtételére a törvény határidőt nem állapít meg. A 33/A. § (1) bekezdése szerinti per megindítására a felszámolási eljárás alatt van lehetősége a hitelezőnek. A felszámolási eljárás még folyamatban van, így a hitelező nincs elzárva attól, hogy a 33/A. § (1) bekezdése szerinti pert megindítsa.

[13] Alaptalanul érvelt a hitelező azzal is, hogy a felszámoló a Cstv. 40. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettsége megszegésével (mely szerint haladéktalanul köteles a hitelezőket tájékoztatni a tudomására jutott megtámadható jogügyletről), a perindításra meghatározott, a felszámolás közzétételének időpontjától számított 1 éves jogvesztő határidő eltelté okán a hitelezőket véglegesen megfosztotta a hivatkozott adásvételi szerződés esetében a perindítás lehetőségétől. A felszámolónak a hitelező által hivatkozott, ez irányú kötelezettségét a Cstv. 40. § (5) bekezdésének első mondata tartalmazza. A második mondat azonban kimondja, az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a hitelező akkor is jogosult a jogügylet megtámadására, ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő már eltelt vagy abból 15 napnál kevesebb van hátra. A hitelező számára tehát rendelkezésre állt még a felszámoló értesítésének kézhezvételétől számított további 15 nap a jogügylet megtámadására, így a felszámoló nem akadályozta meg a hitelezőt jogai érvényesítésében.

[14] A fentiekre tekintettel a törvényszék helytállóan utasította el a kifogást és a felszámoló felmentése iránti kérelmet, sem a végzés megváltoztatásának, sem hatályon kívül helyezésének nem volt helye. Ezért az ítéltábla a törvényszék végzését – a fellebbezésben foglaltakra tett kiegészítéssel – helybenhagyta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[15] A kifogást előterjesztő hitelező felülvizsgálati kérelmében a jogerős végzés hatályon kívül helyezését és – tartalma szerint – az elsőfokú bíróság végzésének megváltoztatásával a kifogásának megfelelően a felszámoló kötelezését kérte közbenső mérleg készítésére, továbbá kérte, hogy a Kúria mentse fel a felszámolót és jelöljön ki új felszámolót az eljárás lefolytatására. Másodlagosan kérte a jogerős végzés hatályon kívül helyezését – az elsőfokú bíróság végzésére is kiterjedően – és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását. Kérte a felszámoló eljárási költség fizetésére kötelezését.

[16] Állította, hogy a jogerős végzésben megállapított tényállás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rPp.) 221. § (1) bekezdésébe ütköző módon hiányos, illetve téves, sérti az rPp. 3. § (2) bekezdését, 163. § (1) bekezdését, 164. § (1) bekezdését, 206. § (1) bekezdését, a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 15. § (6) bekezdését, a Korm.r. 5. § (2)-(3) bekezdését, a Cstv. 33/A. § (1) és (6) bekezdését, valamint a 40. § (1), (2) és (5) bekezdését, és indokolatlanul mellőzi a BH2012.248 és 2016.18. számú eseti döntésében foglaltakat.

[17] Álláspontja szerint három csoportban összegezhetők a felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló jogkérdések:

1) Kellett-e közbenső mérlegeket készítenie a felszámolónak vagy sem, és ha igen, ennek elmulasztása mennyire súlyos mulasztás, eredményezheti-e a felszámoló felmentését?

2) Megszegte-e a felszámoló a Cstv. 33/A. § (1) és (6) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségét, s ha igen, ennek elmulasztása mennyire súlyos mulasztás és eredményezheti-e a felszámoló felmentését?

3) Megszegte-e a felszámoló a Cstv. 40. § (5) bekezdésében foglalt kötelezettségét, s ha igen, ennek elmulasztása mennyire súlyos mulasztás és eredményezheti-e a felszámoló felmentését?

[18] Az 1) kérdéssel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a felszámoló nem mérlegelheti felül az adós által átadott tevékenység lezáró mérleg valóságát és nem jelentheti ki azt, hogy nem fogadja el, mert az az adós ügyvezetőjének büntetőjogi felelőssége tudatában tett számviteli adatszolgáltatása. A közbenső mérlegben kell részletesen megindokolnia a felszámolónak, hogy az adatokat miért nem fogadta el. E körben hivatkozott a BH2016.18. számú döntés II. pontjára, és a BH2012.248. számú eseti döntésre.

[19] A 2) kérdéssel kapcsolatban elismerte, hogy a törvény nem ír elő törvényi határidőt a Cstv. 33/A. § (6) bekezdésében foglaltak teljesítésére, de ha ezt úgy tekintjük, hogy a tájékoztatás megtételére nincs semmilyen határidő, akkor ez azt jelenti, hogy a felszámolónak nincs is ilyen kötelezettsége, mert nem létező határidőt megszegni sem tud, azaz soha nem tud

késedelembe esni. Hangsúlyozta, hogy megfelelő tájékoztatása az eljárásban nem történt meg. Az eredményes perindításhoz az alábbi adatokat kell megadni [Cstv. 33/A. § (1) bekezdés]:

- kik voltak a gazdálkodó szervezet vezetői a felszámolás kezdő időpontját megelőző három évben,
- mikor következett be a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet,
- mik voltak azok a magatartások, amelyek arra következtetnek, hogy a fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzet bekövetkeztét követően a gazdálkodó szervezet vezetői a vezetői feladataikat nem a hitelezők érdekeinek figyelembevételével látták el,
- mekkora a bekövetkezett vagyonsökkenés,
- mi a magatartások és a vagyonsökkenés közötti okozati összefüggés,
- bekövetkezett-e olyan más ok, amely miatt a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat,
- elmulasztotta-e a vezető a környezetkárosodás megelőzésére, a környezetkárosítás abbahagyására, illetve a kármentesítésre vonatkozó, jogszabályban meghatározott kötelezettségeket, és ennek következtében a hitelezők követeléseinek teljes mértékben történő kielégítése meghiúsulhat-e,
- többen közösen okoztak-e kárt,
- indított-e a fentiek miatt pert a felszámoló.

[20] Ehelyett annak közlése, hogy az adós ügyvezetője nem tett eleget beszámolókészítési kötelezettségének (amely utóbb valótlanak bizonyult), nem elegendő tájékoztatás. A felszámoló nemcsak a hitelezőket, de a bíróságot is többször megtévesztette a valótlan adatközlésével, mely önmagában a felmentését kellett volna, hogy eredményezze.

[21] A 3) ponttal kapcsolatban kiemelte, hogy a felszámoló sohasem tájékoztatta őt a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti jogügyletről, jóllehet arról már 2018. május 9-én tudomást szerzett.

[22] Megjegyezte, az elsőfokú bíróság a felszámoló Cstv. 40. § (5) bekezdése szerinti jogszabálysértését ténynek vette, csak téves jogértelmezésnek tekintette. [Jóllehet erre a felszámoló soha nem hivatkozott, ezért az első- és a másodfokú bíróság megsértette az rPp. 3. § (2) bekezdését].

[23] Álláspontja szerint tévesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy a felszámolói értesítéstől számított 15 napon belül még megtámadhatta a jogügyletet, ezért a felszámoló nem akadályozta meg jogai érvényesítésében. A felszámoló ugyanis sohasem értesítette erről a jogügyletről, s emiatt az rPp. 163. § (1) bekezdése, 164. § (1) bekezdése és 206. § (1) bekezdése miatt a másodfokú végzést hatályon kívül kell helyezni.

[24] Alapvetően azonban tévesen értelmezte a másodfokú bíróság a Cstv. 40. § (5) bekezdését. E szabályt a 2020. évi LXXIII. törvény iktatta a törvénytöredékbe. A hatályos szöveg szerint „ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidőn belül a felszámoló tudomására jut az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti jogügylet, erről haladéktalanul köteles a hitelezői választmányt, hitelezői képviselőt vagy a hitelezőket tájékoztatni, és a bizonyítékokat egyidejűleg megküldeni. Az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a hitelező akkor is jogosult a jogügylet megtámadására, ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő már eltelt vagy abból 15 napnál kevesebb van hátra.” A módosító törvény indokolása szerint a módosítás célja kizárólag a korábbi szubjektív határidő megszüntetése volt. Az ítéletábra által kifejtett álláspont szerint a megtámadásnak nem lenne határideje, hiszen a felszámoló értesítése bármikor megtörténhet, a hitelező megtámadási határideje onnan kezdődik, és az onnantól számított 15 napon belül akár a felszámolás sokadik évében is „időben lenne”. Hangsúlyozta, hogy a Cstv. 40. § (5) bekezdése tulajdonképpen az egy éves határidő letelte előtti 15 (legfeljebb 20-22) nap kérdését rendezi, azaz, ha a jogvesztő határidő letelte előtt, ezen időtartamon belül jut a jogkövető felszámoló tudomására egy jogügylet, és jogszabályi kötelezettségeinek megfelelően azonnal értesíti a hitelezőket, akkor hosszabbodik meg az egy éves határidő. Ennek letelte után már semmiféle megtámadási keresetet a Cstv. alapján benyújtani nem lehet. Nem nyílik tehát meg a megtámadás joga, ha a felszámoló ugyan tudomást szerez a jogügyletről még a jogvesztő határidőn belül, de csak hónapokkal később értesíti a hitelezőket, valamint akkor sem, ha a felszámoló az ügyletről csak a jogvesztő határidő után szerez tudomást.

[25] A jelen ügyben a felszámoló már 2018. május 9-én, tehát a jogvesztő határidőn belül tudomást szerzett a szerződésről.

[26] A felszámoló a jogerős végzés hatályában való fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

[27] A Kúria a jogerős végzést a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta felül a Cstv. 6. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó rPp. 275. § (2) bekezdése szerint.

[28] A közbenső mérleg készítési kötelezettség vonatkozásában a Kúria rámutat, az eljárás iratai alapján megállapítható, hogy az adós vezető tisztségviselője nem adta át a felszámolónak a főkönyvi kartonokat, a főkönyvi kivonatokat, amelyek alapján a tevékenységet lezáró mérleget készítette. Önmagában a mérleg csak számviteli összegzés, annak tartalmát az alapjául szolgáló bizonylatok, iratok igazolják. A számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Sztv.) 4. § (1) bekezdése szerint a beszámolónak (így a mérlegnek) könyvvizsgálattal aláírattnak kell lenni. A törvény 12. § (1) bekezdés pedig kimondja, hogy „a könyvvizsgálattal az a tevékenység, amelynek keretében a gazdálkodó a tevékenysége során

előforduló, a vagyoni, pénzügyi, jövedelmi helyzetére kiható gazdasági eseményekről – e törvényben rögzített szabályok szerint – folyamatosan nyilvántartást vezet és azt az üzleti év végével lezárja.”

[29] Mindebből következően – figyelemmel a Cstv. 31. § (1) bekezdés g) pontjára is – a felszámolónak az átvett mérleg adatait ellenőriznie kell, s össze kell vetnie a mérleg készítéséhez szükséges iratokkal. Ezek hiányában önmagában a felszámoló által nem ellenőrizhető mérleg átadása nem minősül a tevékenységet lezáró mérleg szabályos átadásának. A felszámoló által nem ellenőrizhető tevékenységet lezáró mérleg nem szolgálhat a közbenső mérleg elkészítésének alapjául, mert ilyen esetben a mérlegek egymásból következése (Sztv. 19. §) nem állapítható meg, a folytonosság elve [Sztv. 15. § (6) bekezdés] sérülne.

[30] Nem vitásan, ha a felszámoló vagyont talál, de az adós vezető tisztségviselője nem adja át szabályosan az iratokat, joga van a felszámolónak nyitó leltárt készíteni, s az alapján nyitómérleget, hogy azután a felszámolás során történetekről közbenső mérleggel (mérlegekkel) el tudjon számolni. Ez azonban a felszámolónak a Cstv-ben nem előírt kötelezettsége, ezért jogszabálysértés e körben nem állapítható meg, erre hivatkozással a felszámoló felmentése nem lehetséges.

[31] Helytállóan állapította meg az ítéletábra azt is, hogy a hitelező által hivatkozott kúriai határozatok jelentősen eltérő tényállás mellett születtek, így nem irányadók jelen eljárásban. A BH2012.248. számú eseti döntésben hangsúlyozott közbenső mérleg készítési kötelezettség olyan eljárásra vonatkozott, amelyben a közbenső mérleg – a szabályosan leadott tevékenységet lezáró mérlegre alapítva – elkészíthető volt. A BH2016.18. számú határozat tényállása szerint pedig jogerős határozattal korábban kifejezetten előírták a felszámoló számára a közbenső mérleg elkészítését – nyilvánvalóan azért, mert ennek a feltételei fennálltak –, de e kötelezettségének a felszámoló nem tett eleget.

[32] A Cstv. 33/A. §-a szerint indítható perről való tájékoztatást illetően a Kúria egyetért a kifogást előterjesztő hitelezővel abban, hogy a felszámoló akkor tenne eleget teljes mértékben a Cstv. szerint kötelezettségeinek, ha a kifogásban írt valamennyi részletre kiterjedően hívná fel a hitelezők figyelmét a perindítási lehetőségre. Figyelemmel azonban arra, hogy e perek esetén csak a végső határidő (a felszámolási eljárás befejezése) korlátozza a kereset benyújtását, a felszámolás tartama alatt a felszámoló hiányos tájékoztatását követően a hitelezőnek fennáll a lehetősége további információt kérni a felszámolótól, ezért helytálló a jogerős végzés, hogy a nem teljeskörű tájékoztatás megadása nem olyan súlyú jogszabálysértés, amely a felszámoló felmentését eredményezhetné.

[33] A felülvizsgálati eljárásban már nem volt vitás, hogy a felszámoló megszegte a Cstv. 40. § (5) bekezdése szerinti kötelezettségét, a törvényben előírt határidőn belül nem tájékoztatta a hitelezőket a per megindításának a lehetőségéről. Abban a kérdésben kellett állást foglalni, hogy elvesztette-e a határidő elteltével a hitelező a perindítási jogát, vagy pedig nem, s ha elvesztette, a felszámoló e mulasztása olyan súlyos-e, amely a felmentését eredményezheti.

[34] A Kúria hangsúlyozza, hogy a felszámoló nem kötelezhető perindításra, ám ha olyan jogügyletről szerez tudomást, amely alapjául szolgálhat a Cstv. 40. § szerinti megtámadási pernek, köteles a hitelezőket erről tájékoztatni.

[35] A Cstv. 40. § (5) bekezdésének értelmezése körében elsőként abban kellett a Kúriának állást foglalnia, hogy az ott előírt tájékoztatás az adósra az adott időszakban kötött valamennyi jogügyletére vonatkozik-e, azaz valamennyiről tájékoztatást kell-e adnia a felszámolónak a hitelezők részére, vagy pedig a felszámoló az adós által kötött jogügyleteket áttekintve mérlegelheti, hogy azok valamelyike a Cstv. 40. § (1) vagy (2) bekezdése szerinti jogügyletnek minősül-e, s ezekről kell csak tájékoztatnia a hitelezőket.

[36] A Cstv. 40. § (1) és (2) bekezdésének értelmezése alapján a Kúriának az az álláspontja, hogy nyilvánvalóan nem az adós valamennyi, a Cstv. 40. § (1)-(2) bekezdésében említett időszakban kötött jogügyletéről kell a hitelezők számára tájékoztatást adni, csak azokról, amelyek az adós vagyonának csökkenését eredményezték. Ezekről azonban minden esetben tájékoztatást kell adni a hitelezők részére. Ha az ügylet kapcsán a felszámolónak kétségei vannak (mert például csekély az értékkülönbség), akkor is meg kell küldenie a tájékoztatást, és a hitelezők tudnak abban a kérdésben határozni, hogy megindítják-e a Cstv. 40. §-a szerinti pert.

[37] A hitelezők keresetindítási határidejével kapcsolatban a jogerős végzésben kifejtett álláspont szerint a hitelezők a felszámoló értesítésétől számított 15 napon belül gyakorlatilag a felszámolási eljárás teljes tartama alatt korlátozás nélkül előterjeszthetik a Cstv. 40. §-a szerinti keresetüket, a jogvesztő határidő őket, ha a felszámoló értesítését csak később kapták meg, valójában nem köti.

[38] A Kúria nem ért egyet ezzel az állásponttal. A Cstv. 40. § (1) és (5) bekezdésének együttes helyes értelme az, hogy főszabály szerint mind az adós nevében eljáró felszámoló, mind a hitelezők a Cstv. 40. § (1) bekezdésében meghatározott egyéves jogvesztő határidőn belül indíthatják meg a Cstv. 40. §-a szerinti keresetüket.

[39] Azért, hogy a hitelezők a perindítási jogukat gyakorolhassák, abba a helyzetbe kerülhessenek, hogy döntést hozhassanak az esetleges perindításról, a Cstv. 40. § (5) bekezdésének első mondata a felszámoló tájékoztatási kötelezettségét írja elő. E szabály értelmében, ha a Cstv. 40. § (1) bekezdése szerinti jogvesztő határidőn belül a felszámoló tudomására jut az (1) vagy a (2) bekezdés szerinti jogügylet, erről haladéktalanul köteles a hitelezői választmányt, hitelezői képviselőt vagy a hitelezőket tájékoztatni, és a bizonyítékokat egyidejűleg megküldeni.

[40] Előfordulhat azonban, hogy csak röviddel a jogvesztő határidő lejártá előtt szerez tudomást a felszámoló az említett jogügyletről, és emiatt még a haladéktalan értesítés ellenére sem tudják a hitelezők a keresetüket a jogvesztő határidőn belül előterjeszteni. Erre az esetre tartalmaz a Cstv. 40. § (5) bekezdésének második mondata egy kiegészítő szabályt, amely szerint az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a hitelező akkor is jogosult a jogügylet megtámadására, ha az (1) bekezdés szerinti jogvesztő határidő már eltelt vagy abból 15 napnál kevesebb van hátra.

[41] Az ismertetett szabályozás értelmében tehát a jogvesztő határidő letelte után a felszámoló számára már nincs lehetőség a kereset előterjesztésére. A hitelezők pedig csupán kivételesen élhetnek perindítási jogukkal a jogvesztő határidőn túl, akkor, ha a felszámoló a még a jogvesztő határidő letelte előtt tudomására jutott jogügyletről haladéktalanul elküldte a részükre az előírt értesítést a bizonyítékokkal, de az értesítés kézhezvételekor a jogvesztő határidő már eltelt vagy abból 15 napnál kevesebb van hátra. Ebben a kivételes esetben a hitelezők az értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül a jogvesztő határidő elteltére tekintet nélkül előterjeszthetik keresetüket.

[42] A felszámolónak a jogvesztő határidőn belül tudomására jutott jogügyletekről kell haladéktalanul tájékoztatnia a hitelezőket. Ebből, valamint a Cstv. 40. §-a szerinti megtámadás rendeltetéséből és az igényérvényesítési határidőre vonatkozó, ismertetett szabályokból következően, ha a felszámoló a jogvesztő határidőn belül tudomására jutott ügyletről nem haladéktalanul, hanem késlekedve küld értesítést vagy a jogvesztő határidőn túl jutott a jogügylet a felszámoló tudomására és arról értesíti a hitelezőket, az így a részükre elküldött felszámolói értesítés alapján a hitelezők már nem indíthatnak keresetet, az ilyen keresetindítás helyesen elkésztettnek minősül.

[43] Ha a felszámoló a jogvesztő határidőn belül tudomására jutott jogügyletek kapcsán elmulasztotta a hitelezők tájékoztatását vagy késedelmesen adott tájékoztatást és emiatt a hitelezőket kár érte, úgy a Cstv. 54. §-a szerint a felszámoló felelősséggel tartozik ezért.

[44] A felszámoló felmentése iránti kérelem elbírálása során azt, hogy a jogszabálysértés súlyos-e, a felmentést megalapozza-e, a bíróságnak az eset összes körülményének mérlegelése alapján kell megítélnie. A Kúria megítélése szerint az elsőfokú bíróság a Cstv. 27/A. § (7) bekezdésében előírt feltételek vizsgálata, a mérlegelés körébe vonható szempontok meghatározása körében semmilyen jogszabályt nem sértett, döntését, mely szerint a Cstv. 40. § (5) bekezdése szerinti értesítés elmulasztása önmagában nem ad alapot a felmentésre, megfelelően meg is indokolta. A felmentés kérdésében ezért a Kúria megítélése szerint eltérő döntés hozatalának nincs helye.

[45] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős végzést az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[46] A hitelező felülvizsgálati kérelme alaptalan volt, ezért a rPp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó rPp. 78. § (1) bekezdése alapján maga viseli költségeit. A felszámolónak megtérítést igénylő költsége nem merült fel, így arról a Kúriának nem kellett rendelkeznie.

[47] A Kúria tárgyaláson kívül hozta meg határozatát.

Budapest, 2022. április 19.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Csőke Andrea s.k. előadó bíró, Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—
—
—
—
—
—
—

—